

244

MI LESZ VELED, RÓMAI?

Beszéljünk a *Római*ról, vagyis arról a partról, amelyet a pestiek, akik szeretnek az árnyat adó, hús fák alatt megbúvó hétvégi nyaralókban pihenni, vagy a vállalat üdülőjében vikendezni, egyszerűen csak — *Rómainak* neveznek. Rómainak, jelezve, hogy valami köze van ennek a partnak az egykori derék római légionáriusok tanyájához, hiszen a főváros kedvelt Duna-parti vikendstrand vidékére nem is lehet másképpen kijutni, csak *Aquincumon* keresztül.

Am *Aquincum* után, künn a Rómain az embernek olyan érzése támad, mintha megállt volna az idő azóta, hogy tovagyalogoltak innen a nagy római birodalom vitézei, hátrahagyva maguk után a rendezetlen állapotot, törmeléket, piszkot, szennyvizet.

Az első Római-parti igazság: a Római — ellentétben a prospektusokban olvasható megállapítással — *nem paradicsoma sem az evezősöknek, sem a fürdőzőknek*. Ellenkezőleg: bosszúsága annak a sokezer ide érkező, a város meleg poklából menekülő pestinek, aki arra számít, hogy idekint pihenhet, gondtalanul kikapcsolódhat, elbújhat a város lassan már elviselhetetlen zajnyúge elől.

A pesti százazrek a HÉV-vel vagy a 34-es autóbusszal utaznak a Rómaira. A HÉV-kocsikban még csak valahogy elviselhető a bumlizás, de ami az autóbuszban történik, ezekben a feszesre tömött bádogdobozokban, amelyek a Miklós utcából úgy gurulnak végig a Nánási úton át a végállomásig, mint valami felforrósított heringes konzervdoboz — kibírhatatlan időtöltés, az idegek fortissimoig feszített, pattanásig srófolt állapota. Úgy, hogy valóságos megváltás kiszállni a 34-esből és ekkor már kétszeres oka van a pesti embernek, hogy menedéket, pihenősarkot, hús szigetet, „elfalazott világot” keressen magának a Római-parton.

Am alig tesz az autóbusz állomásától néhány lépést a Római-parton, következik a szomorú felismerés: *a Római hosszú évek óta Csipkerózsika-álmát alussza*, tehát tetszhalott, elhanyagolt az egész part, éppen azok a berendezések, létesítmények hiányoznak, amelyek annyi enyhet, kedvet, nyugalmat, fáradtságot szüntető pihenőt adnának.

Pedig kevés olyan világváros van a Földön, mint Budapest, amelynek Duna-mosta két partján a fürdők láncfűzére után még egy „ráadás”, *csaknem öt kilométer hosszúságú*

zöld sáv következik évszázados fákkal, régi kertkultúrával gazdagítva, csónaktanyákkal, itt-ott vendéglőkkel, hajóállomással élénkítve a partvidék változatos arculatát. No és a túlsó parton, szemben a Rómaival ott a sziget, folytatásaként a Duna-kanyar vadregényes vízvilágának.

Mindez: örökség. *Az újkori Római alig gazdagodott valamivel, alig épült, inkább csak konzerválódott, vagy veszített régi lehetőségeiből.*

Az egyik legnagyobb gond: elégtelen a kereskedelem munkája, a vendéglátás színvonala gyenge, mindössze egy-két ütött-kopott zöldségesbódé jelenti a Római-parti emberek bevásárlási lehetőségét.

E központi helynek — általában „evezős sörkert” néven tartják számon a rómaiak — szomszédságában három büfét, egy eszpresszót és a sörözőt találjuk. Ezek forgalma az előbbi „bevásárló-központnál” is nagyobb, s a buszból dühösen kiszálló, elpilledt pesti csaknem fejest ugrik a sörözők hosszú sorába, hogy melegét először belülről csillapítsa. Csaknem ezzel a felkiáltással: *biztos ami biztos, ugyanis a Duna, ez a nagy folyó, amely bőségesen öntözhetné, hűsíthetné a pestiek százezreit — a Római partnál használhatatlan*. Olyan szennyes a víz, hogy abban nem szabad az egészségére vigyázó embernek megmártóznia, úszni pedig egyébként sem lehet, annyira veszélyes. Így hát a *Duna csak a partról „élvezhető”, csak nézni szabad, és hosszan elmerengeni, mi lett ebből a vízből*, amely csak látszatra víz, közelről, vagy a laboratórium analitikus kémcsövében ijesztően szennyes, mérgezett, fertőzőtt és önmagáról állítja ki a tilos, a használhatatlan, az élvezhetetlen jelzőt. Nem csoda: könyörtelen valóság, *száz szennyvízcsatorna önti tartalmát a Dunába*. A partsáv alacsonyabb, mint kellene. Ha jön a magas víz — ilyen volt legutóbb 1965-ben —, elárasztja a Rómit.

Megint egy „ha”... A Római-part *Budapest lidója lehetne*, ha kihasználnák adottságait, ritka jó lehetőségeit. Ebben mindenki egyetért a III. kerületi tanács vezetőitől kezdve a legilletékesebbekig, ám a Római-parti „ha” sem oldható meg *pénz nélkül*. A múlt évben még azt mondta Vörös Gyula, a III. kerületi tanács elnökhelyettese, hogy *600 millió forinttra lenne szükség a Római-part fejlesztéséhez*. Ugyanis a Római-part általános rendezése, gátrendszer felépítése, illetve a szennyvízcsatorna-hálózat áthelyezése legalább ennyibe kerülne. A kerületi

tanácsnak viszont *mindössze félmillió forintja van egy-egy nyár szezonjára*, de ennyi pénz — csak ennyi folyik be az üdülőhelyi díjakból — édeskevés a nagy kérdések megoldására. Csupán ahhoz elegendő, hogy a legfontosabb és legsürgősebb problémákat, gondokat enyhítsék, mint például a közvilágítást és az útépitést.

Am az idén — mindannyian tudjuk — az építőanyag-árak tovább emelkedtek, így *a tavalyi hatszázmillió ma már ki tudja, mennyi*. Ez egyszersmind azt is jelenti, hogy tovább súlyosbodott — hiszen ma sincs több pénz a Római-part korszerűsítésére, mint a múlt évben — Budapest lidójának problémája. *Vagyis minden marad a régiben*.

Nagy kupacokban áll a szemét, amerre csak jár a látogató, gaz és törmelék „díszíti” az utat, a vízhez vezető lépcsők elhanyagoltak, a bátrabbak a régen szétesett lejáró-köveken lépegetnek, hogy mégis belemenjenek a vízbe egy kicsit fürödni, de mindez már az első lépés után kockázatos vállalkozás. Az embernek *olyan érzése támad*, ahogy végigmegy a Rómain — ha nem közlekednének errefelé az emberek, talán egy-két éven belül benőné a gaz az utakat, mert *nincs aki gondolja a területet*.

Ütközben a Római-part 6—33. számú házak előtt egy táblát fedezünk fel: *fürödni szabad*. Ilyet találunk még három helyen. Másol szigorúan tilos, életveszélyes. Evezni is csak annak lehet, aki saját csónakkal rendelkezik, vagy abban az üdülőben lakik, ahol csónak is van. Bérlelhető csónak alig akad messze a vidéken.

Csak egyetlen színfolt deríti fel az ide érkezőt: *szépek, rendezettek a vállalati üdülők*. Különösen az Országos Szeszipári Vállalat gondoskodik mintaszzerű területének ápolásáról.

Immár Római-parti sláger, évenként vissza-visszatérő refrén: *mi lesz veled Római?* Unalmas, elkopott újságcímekből zsugorodott kérdéscsomó már ez, amelyet végre ki kellene bogozni, hogy megoldódjon a Római-parti probléma és a Budapestiek lidója valóban a pihenő százazrek paradicsoma legyen. *Rendezni kellene a partot*. El kellene venni vagy húsz-harminc métert a Dunától, ezt a megnyert területet feltölteni, egy új, kiegyensúlyozott sávot építeni rajta és ez máris kitűnő kiinduló alap lehetne a pesti lidó megteremtéséhez.

Békés Attila